

TÉMA MĚSÍCE

Přestavba budovy ÚMČ Praha 2

Dnes už na to špatné vzpomínám v dobrém

Pojem stavební rekonstrukce většinou vnímáme jako synonymum k výrazům „možné problémy, neočekávaná překvapení“. Stavba, o které bude řeč, zabrala rozsáhlý prostor v centru Prahy, kde souběžně pracovalo několik desítek dělníků a řemeslníků, kde koordinace odvozu sutí a průběžné zásobování stavebním materiálem byla pouze jedním, i když závažným problémem, a kde se musel stavbyvedoucí každý den zabývat tisícem a jednou maličkostí... Veřejnou soutěž na rekonstrukci ÚMČ Praha 2 na náměstí Míru 20 v závěrečném kole vyhrál Metrostav jako nejuhodnější firma ze tří účastníků. O intenzivní, půldruhého roku trvající práci hovořila redakce Novin Prahy 2 s člověkem, který na stavbě za všechno odpovídal: s vedoucím projektu z divize 9 Metrostavu Ing. Petrem Kajerem.

Jak vlastně Metrostav postupoval při rekonstrukci?

Stavba je týmová práce, takže jsme na rekonstrukci spolupracovali s několika dalšími firmami a byli jsme vůči městské části finálním dodavatelem. Nejdříve byl proveden průzkum: uskutečnil ho tým pana architekta Javůrka, který vytvořil projekt pro stavební povolení, a tím vlastně vzniklo stavební povolení, tedy základní projekt. Následně vznikl trochu širší projekt – projektová dokumentace, což je rozpracovanější projekt než stavební povolení. V listopadu 2003 jsme začali spolupracovat s projekčním týmem Němec – Polák a tendrový projekt, na který jsme vyhráli soutěž vypsanou městskou částí (jeho součástí bylo stanovení celkové ceny a vytvoření projektu provedení stavby), se začal rozšiřovat. Nakonec byl sestaven kompletní projekt, na jehož základě vzniklo toto dílo.

Řešil jste při tak rozsáhlém projektu také rozsáhlé problémy?

Stavbu jsme od úřadu městské části přebírali 5. března 2004. Sousedem rekonstruované budovy je, bohužel, škola pro zrakově postižené děti – abychom nenarušovali její vyučování a aktivity, museli jsme upravit časový harmonogram bourání. Po úvodních pracích, kdy jsme např. odstraňovali z místností zbylé koberce, vyřezávali radiátory a vykládali všechny zbylé věci, jsme začali s postupným rozebíráním. Už při prvních sondách se zjistilo, že některé stropy, které měly být zachovány, jsou prohnuté, někde dokonce až o dvacet centimetrů. Na řešení tohoto problému jsme spolupracovali s Diagnostickým ústavem. Dopadlo to tak, že nestabilní stropy musely být vybourány a postaveny znova.

Prý jste měli problémy s jednou zdí?
Šlo o jednu z nosných stěn, která měla být zachována. Vybourali jsme zevnitř celou budovu, ale na základě požadavků památkářů jsme museli zachovat celou uliční fasádu objektu a střední zeď, která měla tloušťku jeden metr a byla vysoká 25 metrů. Tím, že jsme do budovy zakomponovali nový železobetonový skelet, museli jsme všechny konstrukce a nosné zdi podinkjetovat v místech, kde měl být nový nosný systém. Velmi nepřijemným překvapením bylo to, že střední nosná zeď neměla žádné základy, stála „na hlině“. Přišli jsme na to tak, že v místě, kde jsou nyní umístěny archivy městské části, jsme museli stěnu podkopat dva metry pod úroveň povrchu... Narychlo jsme museli sehnat speciální firmu na zakládání a spolu se statikem vy-

myslet co nejrychlejší a nejvýhodnější pochycení, aby nedošlo ke zřízení, případně k porušení nosné stěny.

Ing. Kajer se starostou Baschem

Někdy se stane, že je potřeba něco na stavbě změnit, investor na něco zapomena a stavba se prodražuje.

V původním rozpočtu byla rezerva 15 milionů korun, vyčleněná pro takové případy. U této stavby jsme měli 160 změnových listů – vše jsme vyřešili a rezervu jsme ani nedočerpali.

Zmínil jste se o dost neobvyklých bouracích pracích.

Malý prostor na stavbě nám nedovoloval použít stroje, a tak jsme budovu rozebírali ručně.

V Jugoslávské byl před válkou bankovní ústav a zbyl po něm rozsáhlý speciální sejf. Rekonstruovali jste ho také?

Bankovní sejf v Jugoslávské 22 byl jedním ze tří, které se nacházejí v budově. Dělati jsme v nich jen malé stavební úpravy, týkající se např. podlah nebo vzduchotechniky, aby vyhovovaly dnešním normám.

Rekonstruované budovy stojí v Městské památkové zóně. Některé stavební firmy si při opravě budov tohoto typu stěžují, že jsou pro ně požadavky památkářů těžko splnitelné.

Měli jsme s památkáři určitý spor, který se ale po diskusích zdárně vyřešil. Chtěli po nás, abychom okna do fasády provedli jako přesné repliky těch původních. To ale z hlediska současných předpisů už nejde: museli jsme respektovat dnešní normy pro akustiku a tepelnou pohodu. Nakonec jsme se dohodli na rozumném kompromisu. To, že na nás byli přísní a vzájemná debata fungovala, dokazuje vznik celkem pěkné fasády.

Co vás na stavbě nejvíc překvapilo?

Nejhorší, a na to já už teď vzpomínám jen v dobrém, byly problémy se statikou a lokalita místa. Než jsme stabilizovali budovu, to byly opravdu dva krušné týdny...

Takže jste spal s mobilem u postele?

V těch vypjatých situacích určitě. Statiku jsme tenkrát přímo na stavbě řešili každý den a z hlediska geodetických prací se to muselo každý den také proměřovat.

A co vás překvapilo mile?

Velmi mne potěšila kvalitní práce restaurátorů při opravě dvou sálů ve stylu art déco v Jugoslávské 22. Odvedli maximální práci a myslím si, že občané, kteří sem přijdou, uvidí, že se rekonstrukce povedla.

Nakonec bych chtěl poděkovat za vzájemnou spolupráci. Chtěl bych, aby radnice byla důstojným stánkem, jak pro Úřad MČ Praha 2, tak hlavně pro občany této městské části.

Kolaudace zrekonstruované radnice bude 20. října

Pokračování ze str. 1

Stavební práce nebyly jednoduché

Veškeré práce prováděla stavební firma Metrostav, autorským dozorem stavby byl pověřen vedoucí projekčního týmu z ateliéru SGL Projekt Ing. arch. J. Javůrek. Vínohradskou radnici má tak říkajíc v malíčku, protože se její rekonstrukcí zabýval po mnoho let. Stavbu Metrostav převzal 5. března 2004, kdy už byl Úřad městské části Praha 2 přestěhovaný do čtyř náhradních pracovišť (Karlova nám. 8, Žitná 51, Štěpánská 1 a Koruní 15).

Již od počátku rekonstrukce musela být řešena dvě závažná omezení. Prvním bylo to, že v sousedním domě na nám. Míru 19 sídlí Speciální školy pro zrakově postižené. Stavba by mohla rušit jejich provoz, takže bylo potřeba upravit časový harmonogram bouracích prací. Další velkou komplikací byla dispozice stavby v centru – bylo velmi obtížné skloubit plynulý odvoz sutin s dovozem a vykládkou nového stavebního materiálu,

Vedení městské části na jedné z pravidelných „inspekci“ počátkem července letošního roku

což si vyžádalo vytvoření přesného časového harmonogramu přistavování nákladních aut, takřka po hodinách. Ohlídat a zajistit proti poškození se ve spolupráci s památkáři samozřejmě také musely historické stavební prvky, což jsou dva sály ve stylu art déco v Jugoslávské.

V této fázi si málokdo dokázal v troskách představit budoucí moderní radnici

do ulice. Z venkovního pohledu nebyly na budově vnitřní zásahy příliš patrné a pěší nebo cestující ani nezaregistrovali, že na rohu mezi nám. Míru a Jugoslávskou ulicí se v tu dobu nacházela budova ve stylu Potěmkinovy vesnice. Po ukončení bouracích prací byl do staveniště zasazen nový železobetonový skelet, nyní hlavní nosná konstrukce objektu, do kterého byly postupně ukotveny uliční zdi.

Po této etapě následovala kompletní přestavba budovy v moderní úřad, který by odpovídal potřebám 21. století. Probíhala stavba zdí a stropů v jednotlivých podlažích, šachet projektu z Metrostavu Ing. Petr Kajer. O postupu prací se ostatně na pravidelných kontrolních dnech mohli přesvědčit zastupitelé MČ Praha 2 i zástupci ÚMČ.

Rozpočet i harmonogram byly dodrženy

Časový i rozpočtový plán stavby, o níž Noviny Prahy 2 čtenáře průběžně informovaly, byl dodržen, což redakci potvrdil i vedoucí projektu z Metrostavu Ing. Petr Kajer. O postupu prací se ostatně na pravidelných kontrolních dnech mohli přesvědčit zastupitelé MČ Praha 2 i zástupci ÚMČ.

Co si o tom myslíte vy?

Zrenovovaný objekt Úřadu městské části Praha 2 je nyní narozdí od nedávné minulosti ozdobou náměstí Míru. Málokdo kolem projde bez povšimnutí, a tak jsme se několika chodců zeptali, s jakými pocity čerstvě opravenou radnici obhlížejí.

Paní Květa P. z Vínohrad: Vypadá to moc pěkně. Ta budova už si rozhodně nějak větší zásluhu zasloužila. Chodila jsem na úřad dost pravidelně, a tak vím, že v dobrém stavu ten objekt nebyl. Já například musela do posledního patra, kam už ale nevedl výtah – to byl s osmi křížky trochu problém. Nedokážu posoudit, jak moc bylo potřeba provádět tak nákladnou rekonstrukci – o tom ať rozhodují povolání.

Pan D. Hlávka z Prahy 2: Opravená budova vypadá celkem pěkně, jen by mě zajímalo, kolik to stálo a jestli ty peníze nejsou potřeba někde jinde...

Paní Jaroslava H. z Prahy 4: Na náměstí Míru se nedostanu často, abych přestavbu vínohradské radnice pravidelně sledovala. Vždycky, když jsem tady čekala na tramvaj, sledovala jsem – jako asi každý na zastávce – jak se ta budova mění. Pokud budu mít čas, půjdu se po otevření podívat i dovnitř.

Pan Zdeněk Š. z Prahy 2: Asi to nebylo nejlevnější, ale musím říct, že výsledek za to stojí. Když si vzpomenu na tu starou nevzhlednou budovu, co dělala ostudu celému náměstí... Budu se těšit na řešení vnitřku, ale už jen ta fasáda napovídá, že architekt není žádný hlupák – nemluvě pochopitelně o provedení.

Paní L. Formánková z Prahy 2: Zvenčí to vypadá hezky, doufám, že stejně pěkně – a hlavně účelně – opravili vnitřek radnice. Co jsem o tom slyšela, to vypadá docela slibně. Jen mě mrzí, že už nebudeme jezdit „pátěmsterem“ – to byla rarita a možná ho měli zachovat.

Velké hodiny na rohu budovy nejsou žádnou novinkou: postupem času po nich však zbyl jen mosazný podstavec. Nyní je na nároží osazen moderní hodinový stroj ve stylu art déco, který funguje podle signálu z rozhlasu.

Stránku připravila redakce Novin Prahy 2
Foto: ben, MBr a Metrostav

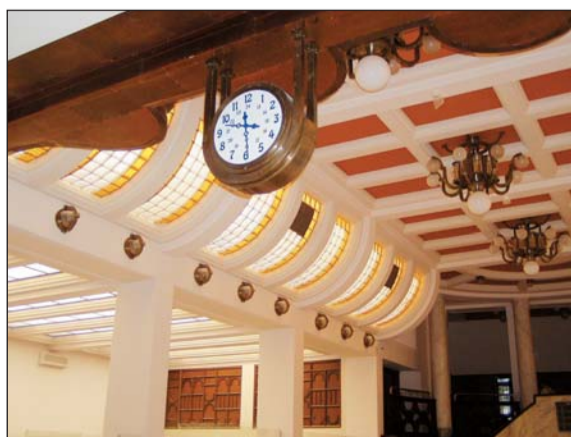
Stavební historie objektů současného sídla Úřadu městské části Praha 2

Na území městské části Praha 2 jsou v současnosti dochovány tři historické radniční budovy – radnice Královských Vínohrad na nám. Míru, Novoměstská radnice na Karlově náměstí a radnice vysehradská ve Vratislavově ulici. Původnímu účelu, avšak zdaleka ne v původní podobě, slouží dodnes pouze objekt radnice Královských Vínohrad na náměstí Míru.

Obec Vínohrady vznikla na území katastrální obce Viničné Hory dne 13. června 1849, teprve 7. ledna 1867 byla císařským rozhodnutím přejmenována na Královské Vínohrady. O výstavbě první vlastní radnice rozhodlo obecní zastupitelstvo na své schůzi v březnu roku 1876, přibližně osm měsíců po rozdělení Královských Vínohrad na dvě samostatné obce – Královské Vínohrady I, rozhodnutím c. k. ministerstva vnitřních věcí v roce 1877 na Žižkov, a Královské Vínohrady II, dnešní Vínohrady.

Jedním z prvních úkolů, který se rozhodlo vínohradské obecní zastupitelstvo vyřešit, byla již zmíněná výstavba vlastní radnice a školy. Půjčku na zakoupení pozemků a výstavbu obou objektů poskytla radnici Městská spořitelna pražská ve výši 120 000 zlatých. Pro výstavbu radnice byla zakoupena nárožní parcela, ohraničená dnešním náměstím Míru (dříve náměstí Purkyňovo, Mírové, později Vínohradské) a ulicí Jugoslávskou (dříve třída

Karlova). Radnice byla postavena podle plánu a pod odborným vedením městského inženýra Josefa Franzla, slavnostní otevření v roce 1878 bylo spojeno s 500. výročí úmrtí Karla IV. Architektonické pojetí dvoupodlažní radnice odpovídalo dobovému vkusu – budova byla řešena v novorenesančním slohu, noblesní charakter jí dodávala propracovaná plastická a malířská výzdoba, na nároží nechyběla v té době oblíbená věž s hodinami

Hala ve stylu art déco po rekonstrukci

Foto: Metrostav

a městský znak. Neméně honosně byl vybaven interiér budovy, například výtvarným řešením zasedací síně zastupitelstva byli pověřeni uznávaní architekti Antonín Baum a Antonín Viktor Barvitiús. Prostory v nové radnici však s agendou rychle se rozrůstajícího města (26. září 1879 povýšil císař František Josef I. Královské Vínohrady jako první pražské předměstí na město a 23. ledna 1890 jim udělil městský znak) přestaly brzy stačit. Bylo třeba vybudovat vlastní vodárnu, farní úřad, městské divadlo, nádraží atd. Objekt radnice byl nejdříve rozšířen v roce 1883 připojením sousedního domu v Jugoslávské ulici a v roce 1904 o přístavbu ve dvoře. Svůj původní vzhled si uchovala radniční budova až do roku 1929, kdy byla na základě projektu vypracovaného v roce 1928 pod vedením Ing. Brady zvýšena o tři podlaží

a rozšířena o dvoupodlažní nástavbu sousední školní budovy. Puristicky, přesto velkoryse pojeďnaná fasáda, byla poplatná tehdejší snahou o stylovou čistotu projevu v architektonické tvorbě. Z původního řešení radnice bylo převzato zvýšené nároží, doplněné ve třetím patře hodinami. Současně s přestavbou radnice byla také dlouhodobě řešena přestavba a výstavba objektů Městské spořitelny Královských Vínohrad na místě dvou objektů, situovaných v těsném sousedství radnice v Jugoslávské ulici – čp. 566 (objekt vedle radnice) a čp. 580 (následující budova). Záměrem přestavby původně nájemních domů se od roku 1922, kdy byl podán návrh na demolicí budovy čp. 580, zabývala Technická kancelář architektů T. Pražáka a P. Moravce. Nejdříve byl v roce 1926 vypracován návrh na novostavbu domu a dvoranu na pozemku zbouraného objektu čp. 580, v letech 1929 – 1931 byl pro městskou spořitelnu postupně realizován projekt novostavby na pozemku domu čp. 566 a projekt přestavby přízemí radnice včetně průčelí a místnosti domu čp. 580.

Četné přestavby interiéru všech tří objektů, nedostatečná péče o jejich fasády a v některých případech neadekvátní způsob využití některých původně architektonicky hodnotných a zajímavých prostorů v průběhu druh

poloviny 20. století zcela setřely osobitost, půvab a sílu výrazu, který získaly objekty radnice a Městské spořitelny po přestavbě ve 30. letech 20. století. Dílčí přestavby vybraných částí interiéru v žádném případě nemohly přinést žádanou nápravu stavu. Budova ÚMČ Praha 2 působila, až na dvoranu v Jugoslávské ulici, zanedbaným a nevidným dojmem, nedůstojným svému významu. Cílem rekonstrukce, navržené v letech 2002 – 2003, bylo vyřešení obtížného úkolu: skloubení náročného lokálního programu, vedeného snahou o vytvoření odpovídajících prostorů pro všechna pracoviště ÚMČ Praha 2, s požadavky orgánů památkové péče na plnou rehabilitaci architektonické hodnoty průčelí a zachování a citlivou obnovu nejhodnotnějších součástí interiéru – vstupní haly u nám. Míru a dvoran, situovaných ve dvoře. Náročná rekonstrukce historických částí stavby, realizovaná v rámci právě dokončené přestavby všech tří objektů ÚMČ Praha 2, potvrdila oprávněnost požadavku na jejich zachování a stylovou obnovu. Odborně zrekonstruované fasády získaly zpět svoje proporce, estetický vzhled a potlačený architektonický výraz, velkoprostorové haly osobitě doplňují souběžně rekonstruované interiéry.

Ing. arch. Martina Bártová,
Národní památkový ústav